

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι

Ενότητα 9: Αποτελεσματική και Δίκαιη Φορολογία

Κουτεντάκης Φραγκίσκος – Γαληνού Αργυρώ
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα

*Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)*

CC BY-NC-ND 3.0 GR

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περίγραμμα Ενότητας

- Εισαγωγή
- Άριστη Φορολογία Αγαθών
 - Ο Κανόνας του Ramsey
 - Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey
 - Διαστάσεις Ισότητας
- Άριστη Χρέωση του Χρήστη
- Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

Περίγραμμα Ενότητας

- Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό
 - Οριζόντια Ισότητα
 - Κόστος Λειτουργίας του Φορολογικού Συστήματος
- Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

Εισαγωγή

- **Στόχος:**
 - Να προσδιορίσουμε ένα σύνολο κριτηρίων, με βάση τα οποία μπορούμε να αξιολογήσουμε ένα φορολογικό σύστημα όσον αφορά
 1. την **αποτελεσματικότητα**, και
 2. τη **δικαιοσύνη** του.

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Ας υποθέσουμε ότι η κυβέρνηση επιδιώκει να εισπράξει κάποια έσοδα από ένα φόρο για να χρηματοδοτήσει κάποιες δαπάνες.
- Ποιος είναι ο τρόπος είσπραξης αυτού του ποσού με το ελάχιστο υπερβάλλον βάρος;

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Υποθέσεις:
 - Ο εφ' άπαξ φόρος σταθερού ποσού δεν είναι εφικτός.
 - Υποθέτουμε ότι υπάρχουν 3 αγαθά:
 - Αγαθά X , Y , και **ανάπαυση** (σχόλη)
 - Οι τιμές τους, αντίστοιχα, είναι P_X , P_Y , και w .
 - Το απόθεμα χρόνου που έχει ένα άτομο είναι \bar{T} .

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Αν ο χρόνος ανάπαυσης του είναι l , οι ώρες εργασίας του είναι $\bar{T} - l$.
- Ο εισοδηματικός περιορισμός του ατόμου είναι:

$$w(\bar{T} - l) = P_X X + P_Y Y$$

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- **Περίπτωση Α:**

Αν όλα τα αγαθά φορολογηθούν, με την επιβολή του ίδιου φόρου επί της αξίας (***t***), τότε θα έχουμε:

$$w\bar{T} = (1 + t)P_X X + (1 + t)P_Y Y + (1 + t)wl$$

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Σε μια τέτοια περίπτωση, **δεν έχουμε καθόλου υπερβάλλον βάρος**, καθώς ο φόρος είναι ισοδύναμος με έναν εφάπαξ φόρο.
- **Πρόβλημα:** είναι αδύνατον να φορολογήσει κανείς το χρόνο ανάπαυσης.

Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Περίπτωση Β:

Ας υποθέσουμε ότι μπορούμε να φορολογήσουμε μόνο τα αγαθά X και Y , τα οποία είναι άσχετα μεταξύ τους.

➤ Σε αυτήν την περίπτωση, κάποιο υπερβάλλον βάρος είναι αναπόφευκτο.

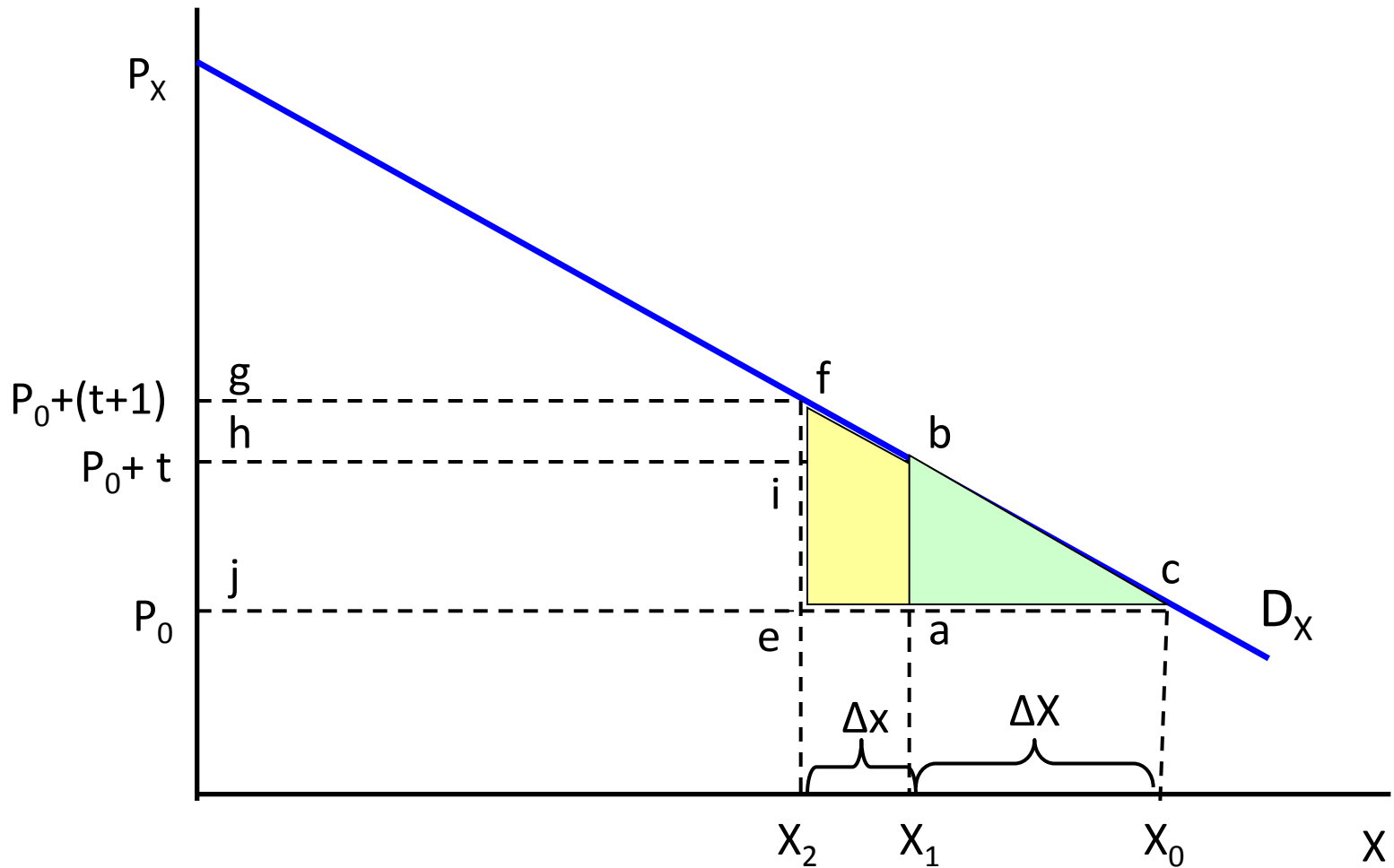
Άριστη Φορολογία Αγαθών

- Το βασικό θέμα είναι το πώς να επιλέξουμε τους φορολογικούς συντελεστές για τα αγαθά X και Y έτσι ώστε το υπερβάλλον βάρος να είναι όσο το δυνατόν μικρότερο.
 - Αυτό σημαίνει ότι το **οριακό υπερβάλλον βάρος** από το τελευταίο ευρώ των εσόδων που εισπράττονται από το κάθε αγαθό να είναι ίσα.

Ο Κανόνας του Ramsey

- Το **οριακό υπερβάλλον βάρος** ορίζεται ως η επιπλέον αναποτελεσματικότητα που προκύπτει από την αύξηση του φόρου, κατά ένα μικρό ποσό.
- Ας υποθέσουμε ότι η ζήτηση του ατόμου για το αγαθό X δίδεται από την καμπύλη D , όπως απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.
- Επίσης, υποθέτουμε ότι το άτομο μπορεί να αγοράσει όση ποσότητα αγαθού θέλει στη τιμή P_0 .

Ο Κανόνας του Ramsey

Ο Κανόνας του Ramsey

- Έστω ότι επιβάλλεται ένας φόρος ανά μονάδα (t), ο οποίος μειώνει τη ζητούμενη ποσότητα από X_0 σε X_1 .
- Το υπερβάλλον βάρος είναι ίσο με το εμβαδόν του τριγώνου abc , το οποίο είναι ίσο με $(1/2)t\Delta X$.
- Τα φορολογικά έσοδα θα είναι tX_1 .

Ο Κανόνας του Ramsey

- Έστω, τώρα, ότι ο φόρος αυξάνεται κατά 1 ευρώ και γίνεται $t+1$.
- Η ζητούμενη ποσότητα θα μειωθεί σε X_2 .
- Το επιπλέον υπερβάλλον βάρος είναι το εμβαδόν του τριγώνου fec , το οποίο είναι ίσο με $(1/2)(t+1)\Delta X$.
- Τώρα, τα φορολογικά έσοδα θα είναι προσεγγιστικά ίσα με $(t+1)X_1$.

Ο Κανόνας του Ramsey

- Το οριακό επιπλέον βάρος είναι ίσο με τη διαφορά ανάμεσα στο βάρος πριν και μετά την αύξηση του φόρου, δηλαδή $(1/2)\Delta X$.
- Επίσης, τα οριακά φορολογικά έσοδα είναι ίσα με τη διαφορά ανάμεσα στα έσοδα πριν και μετά την αύξηση του φόρου, δηλαδή X_1 .
- Άρα, το οριακό επιπλέον βάρος ανά επιπλέον ευρώ εισπραττόμενων εσόδων είναι ίσο με $(1/2)\Delta X/X_1$.

Ο Κανόνας του Ramsey

- Άρα, για ένα φόρο στο αγαθό X , έχουμε ότι το οριακό επιπλέον βάρος ανά επιπλέον ευρώ εισπραττόμενων εσόδων είναι ίσο με $(1/2)\Delta X/X_1$.
- Με την ίδια συλλογιστική, για ένα φόρο στο αγαθό Y , έχουμε ότι το οριακό επιπλέον βάρος ανά επιπλέον ευρώ εισπραττόμενων εσόδων είναι ίσο με $(1/2)\Delta Y/Y_1$.

Ο Κανόνας του Ramsey

- Η αριστοποίηση οδηγεί στο:

$$\frac{(1/2)\Delta X}{X_1} = \frac{(1/2)\Delta Y}{Y_1} \quad \text{ή} \quad \frac{\Delta X}{X_1} = \frac{\Delta Y}{Y_1}$$

Αυτή η ισότητα είναι γνωστή ως ο **κανόνας του Ramsey**.

Ο Κανόνας του Ramsey

- Ο κανόνας του Ramsey μας λέει ότι:
 - για ελαχιστοποίηση του υπερβάλλοντος βάρους, οι φορολογικοί συντελεστές θα πρέπει να τίθενται με τρόπο ώστε η ποσοστιαία μείωση της ζητούμενης ποσότητας κάθε αγαθού να είναι η ίδια.
- Αυτός ο κανόνας ισχύει τόσο για αγαθά που είναι άσχετα μεταξύ τους, όσο και για αγαθά τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους.

Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey

- Είναι χρήσιμο να διερευνήσουμε τη σχέση μεταξύ του κανόνα του Ramsey και των ελαστικοτήτων της ζήτησης.
- Έστω ότι:
 - η_x η ελαστικότητα της αντισταθμισμένης ζήτησης για το αγαθό X , και
 - t_x ο φορολογικός συντελεστής με τον οποίο φορολογείται το αγαθό X .

Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey

- Άρα, $t_x \cdot \eta_x$ είναι η ποσοστιαία μεταβολή που προκαλείται από το φόρο στην τιμή επί την ποσοστιαία μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητα, όταν η τιμή αυξάνεται κατά 1%.
- Αυτή η έκφραση μας δείχνει την ποσοστιαία μείωση στη ζήτηση του αγαθού X που προκαλείται από το φόρο.
- Με ανάλογο τρόπο, βρίσκουμε την αντίστοιχη έκφραση για το αγαθό Y .

Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey

- Ο κανόνας του Ramsey μας λέει ότι για να ελαχιστοποιήσουμε το υπερβάλλον βάρος, αυτές οι ποσοστιαίες μειώσεις στη ζητούμενη ποσότητα πρέπει να είναι ίσες:

$$t_X \eta_X = t_Y \eta_Y$$

Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey

- Με αναδιάταξη βρίσκουμε τον κανόνα της αντίστροφης ελαστικότητας:

$$\frac{t_X}{t_Y} = \frac{\eta_Y}{\eta_X}$$

Μια Επανερμηνεία του Κανόνα του Ramsey

- Ο κανόνας της αντίστροφης ελαστικότητας μας λέει ότι:
 - για αγαθά που δεν σχετίζονται μεταξύ τους στην κατανάλωση, η αποτελεσματικότητα απαιτεί οι φορολογικοί συντελεστές να τίθενται σε αναλογικά αντίστροφη σχέση με τις ελαστικότητες.

Διαστάσεις Ισότητας

- Άρα, η αποτελεσματική φορολογία απαιτεί οι σχετικά υψηλοί φορολογικοί συντελεστές να επιβάλλονται σε σχετικά ανελαστικά αγαθά (όπως τρόφιμα, φάρμακα).
- Είναι δίκαιο αυτό;
 - Σαφώς όχι.
- Για αυτό πρέπει να χρησιμοποιείται και το **κριτήριο της δικαιοσύνης**.

Διαστάσεις Ισότητας

- Υπάρχουν πολλοί που συμφωνούν στο ότι ένα φορολογικό σύστημα πρέπει να χαρακτηρίζεται από **κάθετη ισότητα**.
 - Η κατανομή των φορολογικών βαρών με δίκαιο τρόπο σε όλα τα άτομα που έχουν διαφορετικές φοροδοτικές ικανότητες.

Διαστάσεις Ισότητας

- Γενικά, η άριστη απόκλιση από τον κανόνα του Ramsey εξαρτάται από **2 παράγοντες**:
 1. το πόσο μια κοινωνία ενδιαφέρεται για την ισότητα,
 2. την έκταση στην οποία τα καταναλωτικά πρότυπα πλουσίων και φτωχών διαφέρουν.

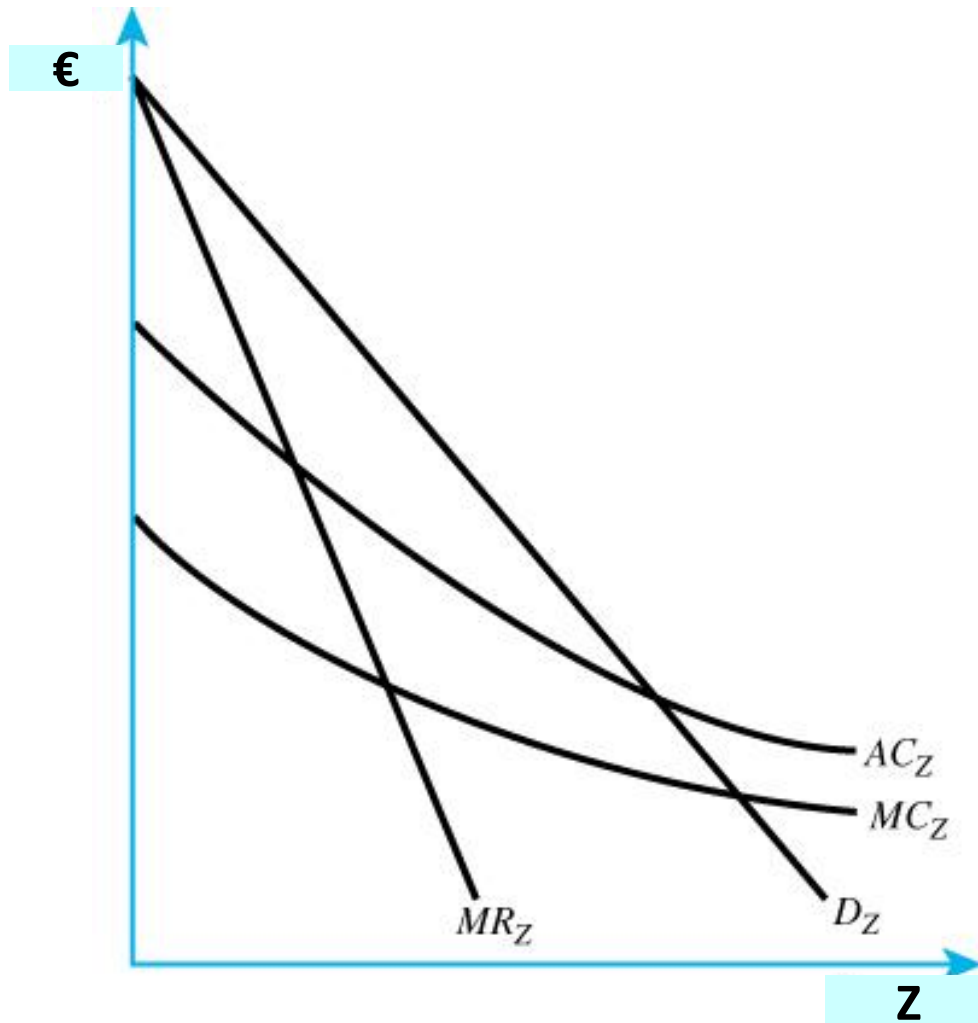
Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- Μερικές φορές, το **κράτος** είναι ο **μόνος** παραγωγός ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας.
 - π.χ. Κλασική περίπτωση, το φυσικό μονοπώλιο.
- Σε αυτήν την περίπτωση, το κράτος θα πρέπει να αποφασίσει τι τιμή θα χρεώσει στον χρήστη.
 - Ποια είναι η **άριστη** τιμή χρήστη;

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- **Φυσικό μονοπώλιο** έχουμε όταν η αγορά από τη φύση της οδηγεί σε μια μόνον επιχείρηση σε ένα κλάδο.
- Όπως δείχνει το παρακάτω διάγραμμα, το φυσικό μονοπώλιο χαρακτηρίζεται από:
 1. συνεχώς φθίνον μέσο κόστος, και
 2. το οριακό κόστος είναι σταθερά χαμηλότερο από το μέσο κόστος.

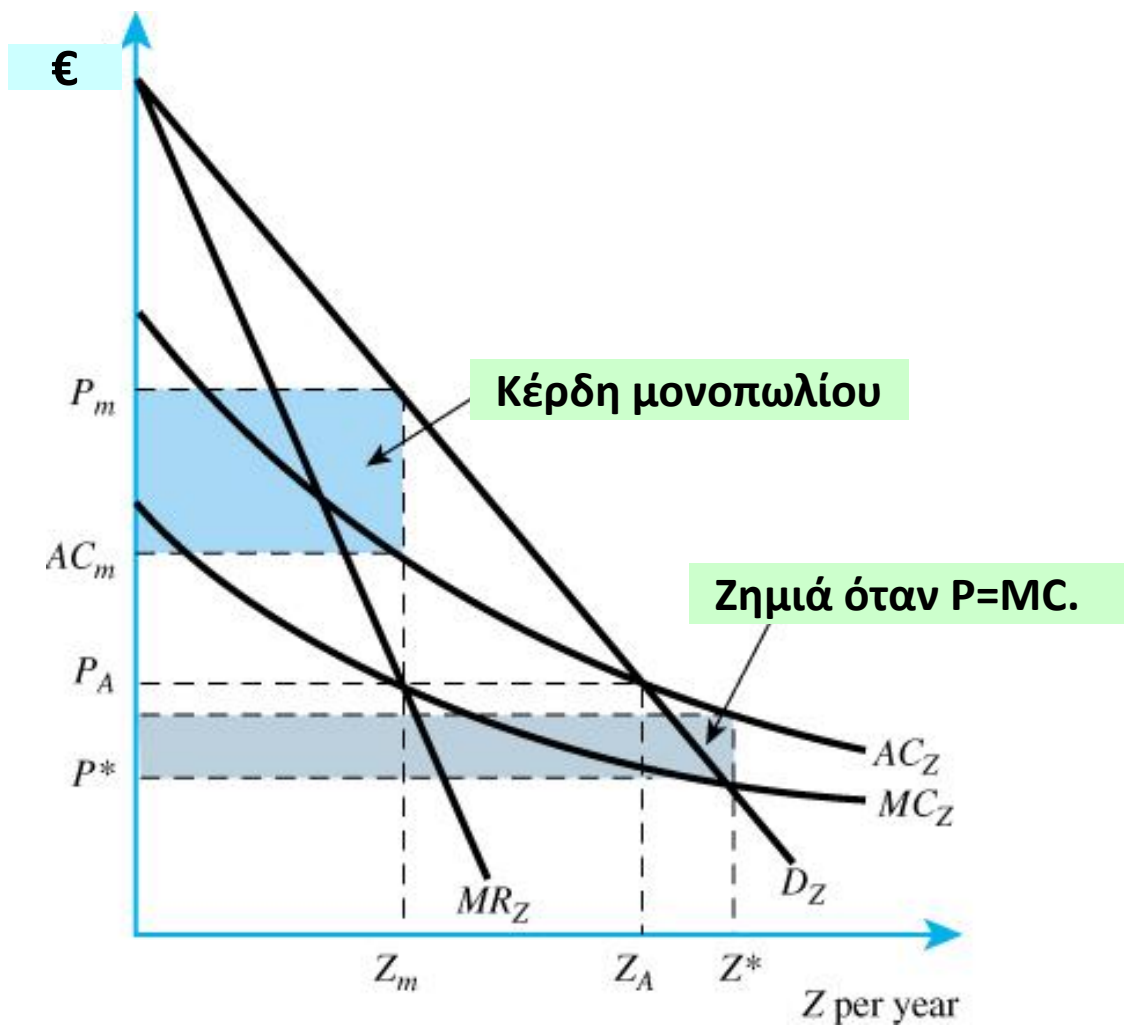
Άριστη Χρέωση του Χρήστη

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- Όπως φαίνεται από το ακόλουθο διάγραμμα, ο μονοπωλητής που επιδιώκει μεγιστοποίηση των κερδών του θα πρέπει να χρεώνει τιμή στο σημείο όπου $MR=MC$, και θα επιλέγει ποσότητα Z_m .
- Το μονοπωλιακό κέρδος είναι ίσο με το γινόμενο των πωλούμενων μονάδων επί το ανά μονάδα κέρδος (ελαφρά σκιασμένο ορθογώνιο).

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- Το επίπεδο παραγωγής Z_m δεν είναι αποτελεσματικό, καθώς ισχύει $\rho > MC$.
- Επιπλέον, η κοινωνία μπορεί να μην εγκρίνει την ύπαρξη μονοπωλιακών κερδών.
- Σε αυτήν την περίπτωση, μια καλή λύση θα ήταν το κράτος να αναλάβει την παραγωγή του προϊόντος Z .

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- Αν το κράτος είναι ο παραγωγός, θα παράγει μέχρις ότου $p=MC$, ποσότητα ίση με Z^* στην τιμή P^* .
- **Πρόβλημα:**

Η τιμή P^* είναι τόσο χαμηλή που δεν μπορεί να καλύψει το μέσο κόστος της η επιχείρηση.

 - Η συνολική ζημιά είναι ίση με το γινόμενο του αριθμού των μονάδων που πωλούνται επί τη ζημιά ανά μονάδα (σκιασμένο ορθογώνιο).

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

- Πώς πρέπει να αντιμετωπίσει το κράτος αυτήν την κατάσταση;
- **Πιθανές λύσεις:**
 - 1. Τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος (AC)**

Όταν $p = AC$ δεν έχουμε κέρδη, ούτε ζημιές.
Η παραγωγή θα είναι Z_A .

 - **Πρόβλημα:** η παραγωγή είναι μικρότερη από την αποτελεσματική ποσότητα.

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

2. Τιμολόγηση με βάση το οριακό κόστος και επιβολή εφάπαξ φόρου

Θέτουμε $p=MC$, και καλύπτουμε τη ζημιά που δημιουργείται με ένα εφάπαξ φόρο.

Η παραγωγή θα είναι ίση με Z^* .

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

– Προβλήματα:

- i. Δεν χρησιμοποιούνται εφάπαξ φόροι.
- ii. Από άποψη δικαιοσύνης, θα έπρεπε οι καταναλωτές μιας δημόσιας παρεχόμενης υπηρεσίας να πληρώνουν το τίμημά της και όχι όλα τα άτομα.

Άριστη Χρέωση του Χρήστη

3. Μια λύση του Ramsey

Αν το κράτος έχει πολλές επιχειρήσεις, τότε επιλέγει να χρεώνει ένα ποσό πάνω από το οριακό κόστος, υπό τον περιορισμό τα έσοδα να είναι ίσα με τα έξοδα.

Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

- Ο **Edgeworth** εξέτασε το θέμα της άριστης φορολογίας του εισοδήματος με ένα απλό υπόδειγμα που στηρίζεται στις ακόλουθες υποθέσεις:

Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

- Στόχος είναι η μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας.
- Όλα τα άτομα έχουν ταυτόσημες συναρτήσεις χρησιμότητας, οι οποίες εξαρτώνται από το εισόδημά τους.
- Η οριακή χρησιμότητα του εισοδήματος είναι φθίνουσα.
- Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα είναι σταθερό.

Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

- Με βάση αυτό το υπόδειγμα, κατέληξε στην πρόταση ότι οι φόροι πρέπει να επιβάλλονται με τέτοιο τρόπο ώστε η μετα-φορολογία διανομή του εισοδήματος να είναι όσο το δυνατόν πιο ίση.
 - Το εισόδημα πρέπει να αφαιρείται πρώτα από τους πλούσιους, καθώς η οριακή χρησιμότητα που χάνεται είναι μικρότερη σε σύγκριση με εκείνη των φτωχών.

Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

- Συνεπώς, ο **Edgeworth** προτείνει μια ριζικά προοδευτική φορολογική δομή, με οριακό συντελεστή στα υψηλά εισοδήματα 100%!!!
- Ωστόσο, κάθε μια από τις παραπάνω υποθέσεις, στις οποίες στηρίζεται η ανάλυση, αμφισβητούνται έντονα.

Άριστη Φορολογία Εισοδήματος

- Για παράδειγμα, η χρησιμότητα του κάθε ατόμου δεν εξαρτάται μόνον από το εισόδημα, αλλά και από την ανάπαυση.
- Πράγματι, υποθέτοντας ότι υπάρχει ένας μικρός βαθμός υποκατάστασης μεταξύ ανάπαυσης και εισοδήματος, ο **Stern** απέδειξε ότι:
 - οι άριστοι φορολογικοί συντελεστές είναι πολύ μικρότεροι από το 100% που συνεπάγεται η ανάλυση του **Edgeworth**.

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

- Τα φορολογικά συστήματα μπορούν να αξιολογούνται με βάση κριτήρια διαφορετικά από εκείνα της θεωρίας της άριστης φορολογίας.
- Αυτά είναι:
 - 1. η οριζόντια ισότητα,**
 - 2. το κόστος λειτουργίας του φορολογικού συστήματος.**

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

- **Οριζόντια ισότητα**

Τα άτομα που είναι στην ίδια κατάσταση (εισόδημα) πρέπει να έχουν την ίδια μεταχείριση.

➤ **Πρόβλημα:** Όλα αυτά τα μέτρα αντιπροσωπεύουν τις αποφάσεις ατόμων και είναι δύσκολο να διαπιστώσει κανείς αν τα άτομα ήταν αρχικά στην ίδια κατάσταση.

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

– Παράδειγμα:

- Έστω 2 άτομα, ο **A** και ο **B**, που μπορούν να κερδίζουν €10/ώρα.
- Ο **A** επιλέγει να δουλεύει 1.500 ώρες το χρόνο, ενώ ο **B** 2.200 ώρες.

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

- ❑ Το εισόδημα του **A** είναι €15.000 και του **B** €22.000.
- ❑ Αν και το εισόδημά τους είναι διαφορετικό, ο **A** και ο **B** είναι στην ίδια κατάσταση, καθώς έχουν τις ίδιες δυνατότητες απόκτησης εισοδήματος, αλλά ο ένας επιλέγει να εργάζεται περισσότερο από τον άλλο.

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

- **Κόστος λειτουργίας του φορολογικού συστήματος**

Αποτελείται από το:

- 1. διοικητικό κόστος που καταβάλλει το κράτος για τη λειτουργία των φορολογικών υπηρεσιών**
 - Δεν ξεπερνά το **1%** των φορολογικών εσόδων.
- 2. κόστος συμμόρφωσης των πολιτών**
 - Κυμαίνεται μεταξύ **2-10%** των φορολογικών εσόδων.

Άλλα Κριτήρια για το Φορολογικό Σχεδιασμό

- Αυτό το κόστος επηρεάζει την επιλογή των φορολογικών συντελεστών της φορολογικής βάσης.
- Αγνοείται στις περισσότερες θεωρητικές αναλύσεις.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε φορολογική διοίκηση είναι η απάτη.
- Αυτή διακρίνεται σε:
 - φοροαποφυγή
 - φοροδιαφυγή.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- **Φοροαποφυγή**

Η με (νόμιμο) τρόπο αποφυγή εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων.

➤ **Παράδειγμα:**

- Ένας νόμος του 17^{ου} αιώνα στην Ολλανδία επέβαλλε ένα φόρο με βάση το πλάτος του σπιτιού.
- Οι κάτοικοι αντέδρασαν με το να χτίζουν σπίτια που ήταν ψηλά και είχαν βάθος, αλλά μικρή πρόσοψη.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- **Φοροδιαφυγή**

Η μη καταβολή των οφειλομένων, σύμφωνα με το νόμο, φόρων.

➤ Αυτό μπορεί να συμβεί με **4 τρόπους**:

1. τήρηση διπλών λογιστικών βιβλίων
2. άτυπη εργασία με αμοιβή που δεν δηλώνεται
3. συναλλαγές σε είδος που δεν καταγράφονται
4. συναλλαγές με μετρητά χωρίς παραστατικά.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Ας υποθέσουμε ότι ένα άτομο ενδιαφέρεται μόνο για τη μεγιστοποίηση του **προσδοκώμενου** εισοδήματος του.
- Επίσης, υποθέτουμε ότι:
 - οι φορολογικές αρχές κάνουν τυχαίους δειγματοληπτικούς ελέγχους και η πιθανότητα εντοπισμού είναι ρ , και
 - όσο μεγαλύτερο το ποσό φοροδιαφυγής τόσο μεγαλύτερη η ποινή.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Ποιο θα είναι το ποσό R που δεν θα δηλώσει στην εφορία;
- Το άριστο ποσό εισοδήματος που δεν θα δηλωθεί είναι στο σημείο όπου το προσδοκώμενο οριακό όφελος από τη φοροδιαφυγή ισούται με το προσδοκώμενο οριακό κόστος αυτής.

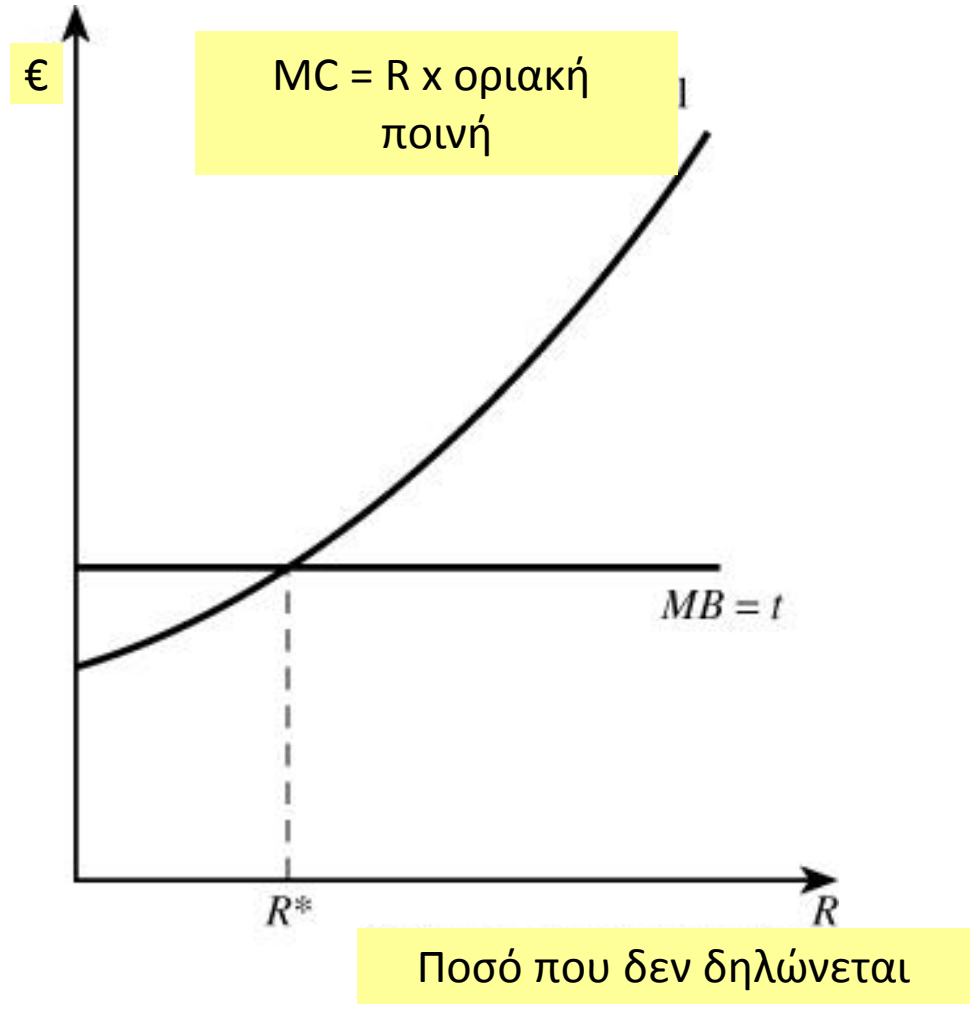
Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Το προσδοκώμενο οριακό όφελος (MB) της απόκρυψης εισοδήματος είναι ο φορολογικός συντελεστής (t).
- Το προσδοκώμενο οριακό κόστος (MC) είναι το ποσό κατά το οποίο το πρόστιμο αυξάνεται για κάθε μη-δηλωθέν ευρώ (το οριακό πρόστιμο) επί την πιθανότητα εντοπισμού.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Το ακόλουθο διάγραμμα μας δείχνει ότι το άριστο ποσό φοροδιαφυγής είναι στο σημείο όπου τέμνονται οι καμπύλες ***MB*** και ***MC***.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- **Συμπέρασμα**

Η απόκρυψη εισοδήματος:

- αυξάνει με το φορολογικό συντελεστή, και
- μειώνεται με την πιθανότητα εντοπισμού.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

- Η παραπάνω ανάλυση αγνοεί μια σειρά από πραγματικούς παράγοντες της οικονομικής ζωής, όπως:
 1. Το ψυχικό κόστος της φοροδιαφυγής.
 - Η φοροδιαφυγή μπορεί να δημιουργήσει στους ανθρώπους αισθήματα ενοχής.
 - Πρέπει να προστεθεί στην καμπύλη **MC**.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

2. Η αποστροφή στον κίνδυνο

- Αν οι άνθρωποι αποστρέφονται τον κίνδυνο, οι αποφάσεις τους για να εμπλακούν σε αυτό, που είναι στην ουσία ένα τυχερό παιχνίδι, ίσως τροποποιηθούν.

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

3. Οι δυνατότητες επιλογής απασχόλησης

- Οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές μπορεί να παρακινήσουν τα άτομα να επιλέξουν εργασία που προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για φοροδιαφυγή, όπως επιδιορθώσεις στο σπίτι, πώληση ναρκωτικών κ.α..

Φοροαποφυγή-Φοροδιαφυγή

4. Η πιθανότητα εντοπισμού

- Οι πιθανότητες να διενεργηθεί έλεγχος εξαρτάται από το επάγγελμα και από το επίπεδο του δηλωθέντος εισοδήματος.

Τέλος Ενότητας 9

Αποτελεσματική και Δίκαιη Φορολογία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

